

MOCNINNÉ A ODMOCNINNÉ FUNKCE

1.1. Sestroj grafy funkcí

a) $f : y = (x-2)^3$

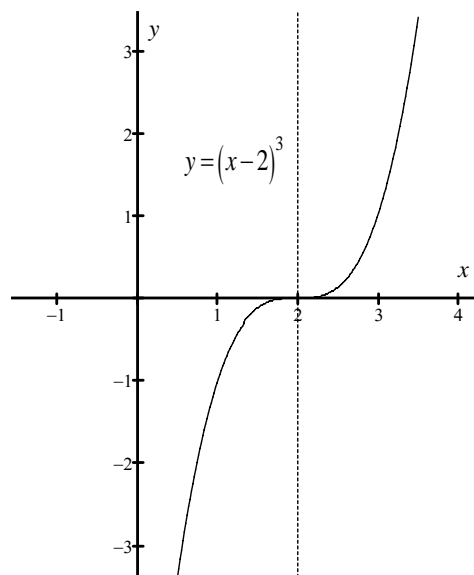
b) $f : y = x^4 - 4$

c) $f : y = (x+1)^5 + 1$

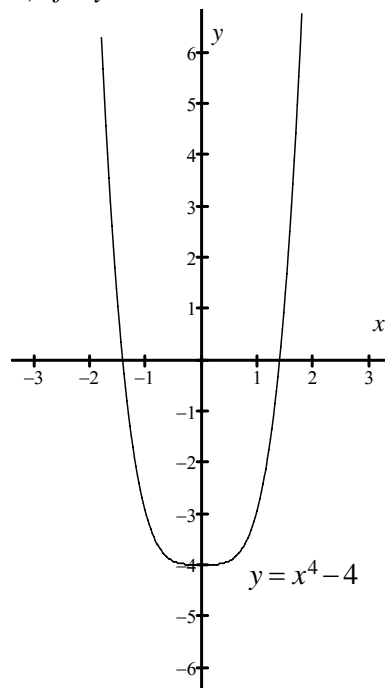
d) $f : y = 2(x+2)^6 - 1$

ŘEŠENÍ:

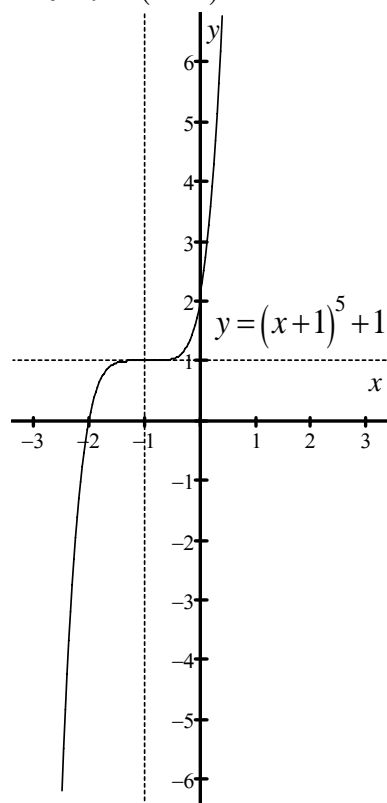
a) $f : y = (x-2)^3$

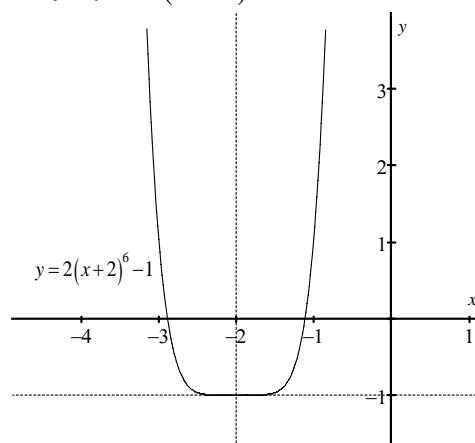
b) $f : y = x^4 - 4$

c) $f : y = (x+1)^5 + 1$

d) $f : y = 2(x+2)^6 - 1$

Strategie:

a) graf funkce $y = x^3$
posuneme o 2 dílky doprava

b) graf funkce $y = x^4$
posuneme o 4 dílky dolů

c) graf funkce $y = x^5$
posuneme o 1 dílek doleva a
o 1 dílek nahoru

d) graf funkce $y = 2x^6$
posuneme o 2 dílky doleva
a o 1 dílek dolů

1.2. Sestroj grafy funkcí

a) $f: y = (x-1)^{-3}$

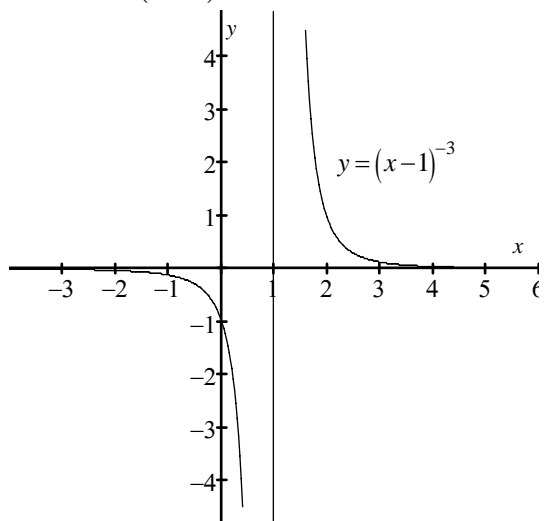
b) $f: y = x^{-4} - 2$

c) $f: y = (x+2)^{-5} - 1$

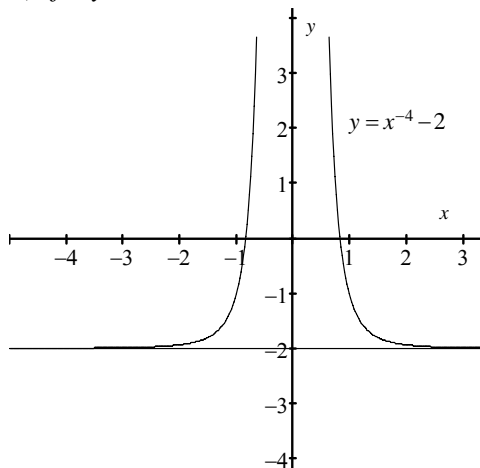
d) $f: y = 2(x+1)^{-6} + 1$

ŘEŠENÍ:

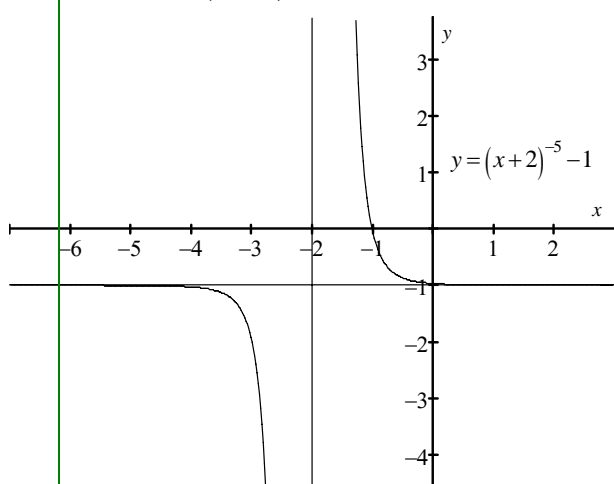
a) $f: y = (x-1)^{-3}$

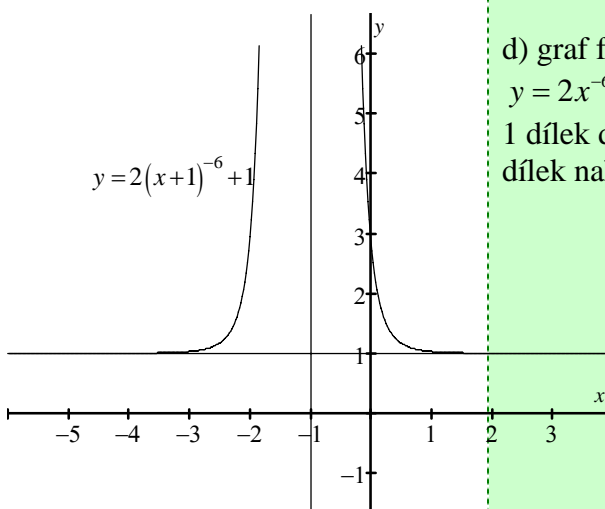
b) $f: y = x^{-4} - 2$

c) $f: y = (x+2)^{-5} - 1$

d) $f: y = 2(x+1)^{-6} + 1$

Pro všechna $n \in \mathbb{Z}$
platí:

$$x^{-n} = \frac{1}{x^n}$$

Strategie:

a) graf funkce $y = x^{-3}$
posuneme o 1 dílek
doprava

b) graf funkce $y = x^{-4}$
posuneme o 2 dílky
dolů

c) graf funkce $y = x^{-5}$
posuneme o 2 dílky
doleva a o 1 dílek
dolů

d) graf funkce
 $y = 2x^{-6}$ posuneme o
1 dílek doleva a o 1
dílek nahoru

1.3. Sestroj grafy funkcí

a) $f: y = \sqrt{x+4}$

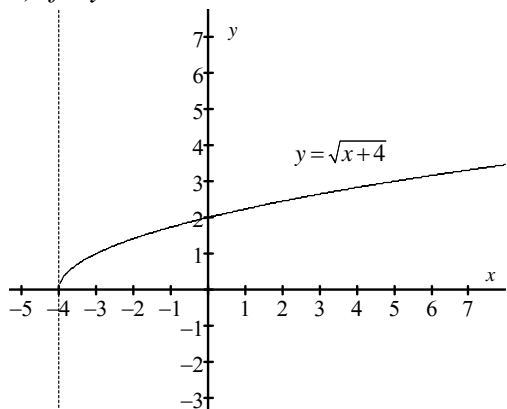
b) $f: y = x^{\frac{1}{4}} - 4$

c) $f: y = \sqrt[3]{x+2} - 2$

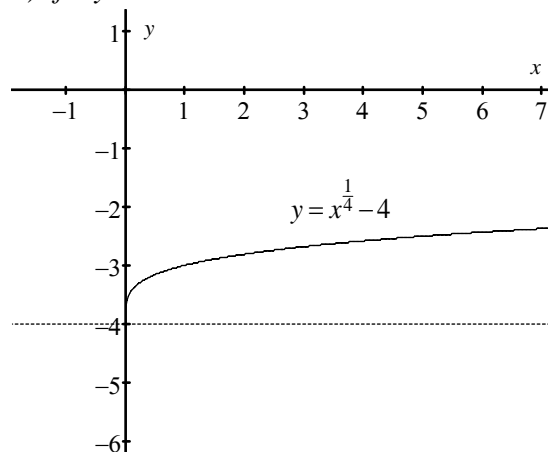
d) $f: y = 2(x+3)^{\frac{1}{6}} - 2$

ŘEŠENÍ:

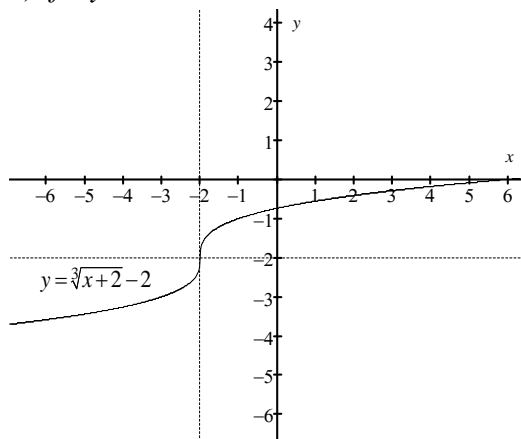
a) $f: y = \sqrt{x+4}$

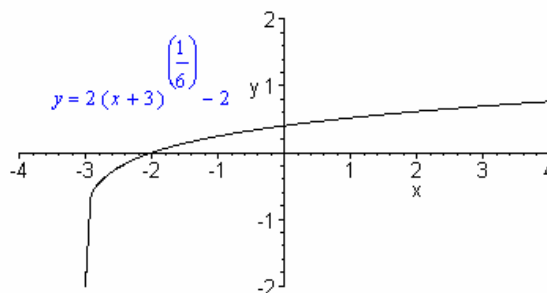
b) $f: y = x^{\frac{1}{4}} - 4$

c) $f: y = \sqrt[3]{x+2} - 2$

d) $f: y = 2(x+3)^{\frac{1}{6}} - 2$

Platí:

$$x^{\frac{1}{n}} = \sqrt[n]{x}, n \in \mathbb{N}$$

Pozor! Lichá odmocnina je podle některých učebnic definována jen na intervalu $\langle 0; \infty \rangle$, podle jiných učebnic na celém $\mathbb{R}$.

Strategie:

a) graf funkce

$$y = \sqrt{x}$$

posuneme o 4
dílky doleva

b) graf funkce

$$y = \sqrt[4]{x}$$

posuneme o 4
dílky dolů

c) graf funkce

$$y = \sqrt[3]{x}$$

posuneme o 2
dílky doleva a o
2 dílky dolů

d) graf funkce

$$y = 2\sqrt[6]{x}$$

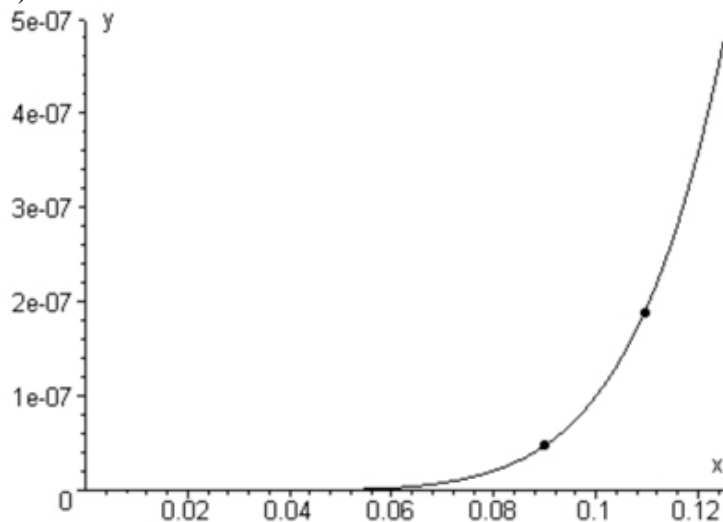
posuneme o 3
dílky doleva a o
2 dílky dolů

1.4. Urči pomocí grafu, která hodnota je větší:

a) $\left(\frac{1}{9}\right)^7, \left(\frac{1}{11}\right)^7$, b) $(-1,3)^4, (-1,5)^4$

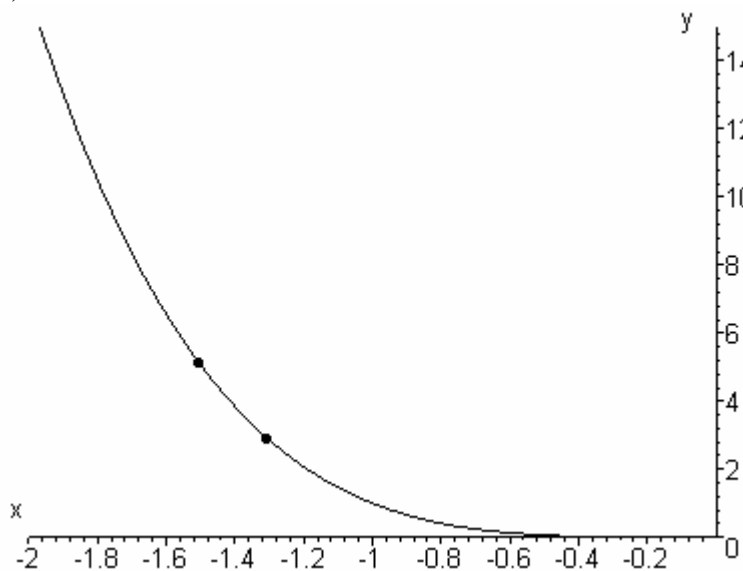
ŘEŠENÍ:

a)

$$\left(\frac{1}{9}\right)^7 > \left(\frac{1}{11}\right)^7$$

b)

$$(-1,3)^4 < (-1,5)^4$$

Strategie:

a) Sestrojíme graf funkce $y = x^7$. Na grafu najdeme funkční hodnoty pro $x = \frac{1}{9}$ a $x = \frac{1}{11}$. Funkční hodnoty porovnáme.

b) Sestrojíme graf funkce $y = x^4$. Na grafu najdeme funkční hodnoty pro $x = -1,3$ a $x = -1,5$. Funkční hodnoty porovnáme.

1.5. Urči koeficienty a, b tak, aby graf funkce $f : y = ax^5 + b$ procházel body $A[2;44], B[-1;-22]$. Rozhodni, zda na grafu funkce leží body $C[1;-18], D[-2;44]$.

ŘEŠENÍ:

$$A \in f \Rightarrow 44 = a \cdot 2^5 + b$$

$$B \in f \Rightarrow -22 = a \cdot (-1)^5 + b$$

$$32a + b = 44$$

$$\underline{-a + b = -22}$$

$$33a = 66 \Rightarrow a = 2, b = -20 \Rightarrow f : y = 2 \cdot x^5 - 20$$

$$C[1;-18]: -18 = -18 \Rightarrow C \in f$$

$$D[-2;44]: 44 \neq -84 \Rightarrow D \notin f$$

Dosazením bodů A a B do vyjádření funkce získáme 2 lineární rovnice se dvěma neznámými a a b . Tyto neznámé lehce vypočteme a dostaneme předpis funkce. Dosazením bodů C a D zjistíme, že C na grafu funkce leží, D nikoli.

1.6. Urči definiční obor funkce $f : y = \sqrt{-x^2 + 4x - 3}$

1.7. Urči definiční obor a obor hodnot funkce $f : y = \sqrt[4]{x^2 - 4} - 3$

ŘEŠENÍ:

6. $D(f) = \langle 1; 3 \rangle$

7. $D(f) = (-\infty; -2) \cup \langle 2; \infty \rangle, H(f) = \langle -3; \infty \rangle$

Otázky, které mohou padnout při maturitní zkoušce:

- 1) Definuj mocninnou funkci pro kladný exponent a popiš její vlastnosti.
- 2) Definuj mocninnou funkci pro záporný exponent a popiš její vlastnosti.
- 3) Definuj odmocninnou funkci a popiš její vlastnosti.
- 4) Jaký je vztah mezi funkcí mocninnou a odmocninnou?